

Πρώτο ταξίδι: 1837–1838

*Es ist Fröhlich, dann Fröhlich! Es ist
Friede und Glück, dann ist
Es ist das Glück! A. Ellissen.*

Αφού πέρασα τέσσερα έτη σπουδών σε διάφορα Πανεπιστήμια, ονομαστικά στη Γοττίγγη και (1835–1836) στο Βερολίνο, αρκετά άτακτα, αν και όχι ακριβώς χωρίς επιμέλεια, πήγα τον Δεκέμβριο του 1836 στο Παρίσι, αρχικά για να χρησιμοποιήσω τους κινεζικούς θησαυρούς της εκεί Βιβλιοθήκης, παράλληλα όμως, και όχι λιγότερο, για να συγκεντρώσω γνώσεις για τον κόσμο και τους ανθρώπους, όπως δεν μπορούσε κανένας τόπος της Γερμανίας – τουλάχιστον στις μεσαίες και κατώτερες τάξεις της κοινωνίας – να προσφέρει στην ίδια έκταση σε ένα πνεύμα που επεδίωκε να προχωρήσει παραπέρα. Μια πολυκύμαντη παραμονή 7 μηνών στη Γαλλία ακολούθησε τον Ιούλιο του 1837 ένα από κάθε άποψη πολύ βιαστικό ταξίδι μέσω της Ελβετίας (όπου για ένα διάστημα παρέμεινα στη Ζυρίχη) και της Βόρειας Ιταλίας για την Ελλάδα, όπου έφτασα τέλος Οκτωβρίου του ιδίου έτους. Παρά τις από κοινωνική άποψη ωστόσο αρκετά πρωτόγονες συνθήκες της χώρας, με τις πολύ λίγες απαιτήσεις μου για ανέσεις της ζωής, μού άρεσε εκεί τόσο, όσο του Διογένη στο πιθάρι του. Για μένα, ο οποίος δεν πήγα εκεί, όπως οι περισσότεροι Γερμανοί εκείνον τον καιρό με χιμαιρικές ψευδαισθήσεις για το παρόν της, η χώρα παρέμεινε αβεβήλωτος τόπος μετάρσιων αναμνήσεων· και με τους πολυχλευασμένους κατοίκους, οι οποίοι τουλάχιστον σε μένα, δεν δείχτηκαν ποτέ σε μισητό φως, όπως σε άλλους, γερμανούς τουρίστες ιδιαίτερα, διαψευσμένους στις προσδοκίες τους, βρήκα τον τρόπο με την σύντομα επιτευχθείσα ανεκτή επιδεξιότητα στη γλώσσα τους, να στέκομαι πολύ καλά στα πόδια μου.

Ως ενθύμιον της παραμονής μου στην τότε μόλις αναστημένη από τα ερείπια μητρόπολη της Ελλάδας, δημοσιεύτηκε εκεί τον Απρίλιο του 1838 (με τον τίτλο «Αθήνα, ένας κύκλος σονέττων») μια μικρή συλλογή ποιητικών παρατηρήσεων για την Αθήνα, τις αρχαιότητές της, τα περίχωρά της (24 σονέττα, από τα οποία εντούτοις μόνο 13 σε παραδοσιακό πεντάποδα ίαμβο, τα άλλα 11, χάριν εναλλαγής, σε αυθαίρετα εναλλασσόμενα ιαμβικά, τροχαϊκά και αναπαιστικά μέτρα, και 8 επιγραμματικά τετράστιχα²) – συγχρόνως οι

2. Στην έκδοση της Αθήνας του Κύκλου των σονέττων του 1838 δεν υπάρχει κανένα όγδοο „επιγραμματικό τετράστιχο“. Ένα τέτοιο με τον τίτλο Όρη της Αττικής προσέθεσε ο Έλλισεν στην επανέκδοση του Κύκλου των σονέττων στη συλλογή Άνθη τείου και ασφοδέλου (Thee- und Asphodelosblüthen) το 1840. Πβ. κάτω, σ. 97 και σ. 102 κ.ε.: Το τετράστιχο Όρη της Αττικής έχει, σε ελληνική μετάφραση, ως εξής: «Φορέα μαρμάρων, και συ, ογκώδη, γκρίζε Υμηττέ, / Πάρνηθα με τη χιονοσκεπαστή κορυφή, Αττικής λόφοι και ύψη! / Θαυμαστά θυμίζετε πολλές προτομές Ελλήνων σοφών! / Τόσο εξαίσια η μορφή, αλλά τόσο γυμνή η κεφαλή».